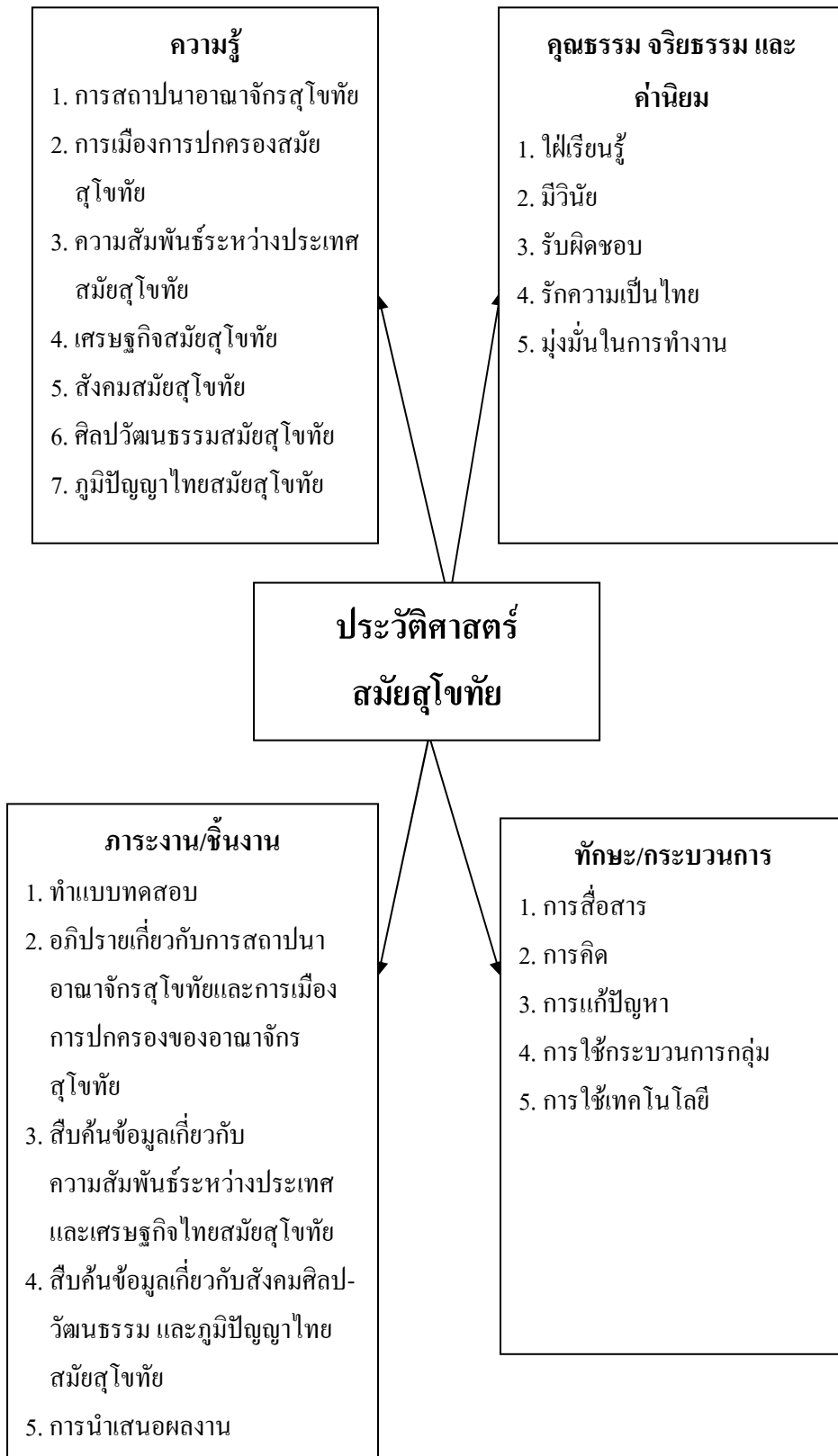

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

เวลา 8 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี 1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 1/2) 2. วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในสมัยปัจจุบัน (ส 4.3 ม. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาขึ้นใน พ.ศ. 1792 หลังจากร่วมมือกับพ่อขุนผาเมืองขับไล่ขอมที่ยึดเมืองสุโขทัยออกไปสำเร็จ 2. การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้นเริ่มจากพ่อขุนศรีอินทราทิตย์สิ้นสุดที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก การปกครองสมัยสุโขทัยตอนปลายนับจากพระยาเลอไทยจนอาณาจักรสุโขทัยเสื่อมลง มีการปกครองแบบธรรมราชา 3. อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียงและรัฐที่ห่างไกลออกไป 4. เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยขึ้นอยู่กับ การเกษตร การค้า และการทำเครื่องสังคโลก 5. ชนชั้นในสังคมสุโขทัยประกอบด้วย พระมหากษัตริย์ เจ้านายและขุนนาง พระสงฆ์ ประชาชน และทาส 6. สุโขทัยสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามไว้เป็นมรดกแก่ชนชาติไทย	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. อาณาจักรสุโขทัยก่อตั้งขึ้นมาอย่างไร 2. ในสมัยสุโขทัยการปกครองแบบพ่อปกครองลูกมีผลได้อย่างไร 3. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียงมีประโยชน์ต่อสุโขทัยอย่างไร 4. เศรษฐกิจสมัยสุโขทัยมีความสำคัญอย่างไร 5. ศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัยมีผลดีต่อศิลปวัฒนธรรมในสมัยต่อมาอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ราชวงศ์ อภิเษก ราชธานี เมืองหน้าด่าน จารึก	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย 2. สืบค้นปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง

<p>2. พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาขึ้นใน พ.ศ. 1792 หลังจากร่วมมือกับพ่อขุนผาเมืองขับไล่เขมรและตั้งราชวงศ์พระร่วง ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และพระมหากษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัยมี 9 พระองค์</p> <p>3. การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้นมีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก และการปกครองสมัยสุโขทัยตอนปลายมีการปกครองแบบธรรมราชา โดยการปกครองที่ยึดหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้</p> <p>4. อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียง เช่น อาณาจักรล้านนา แคว้นพะเยา เมืองน่าน เมืองนครศรีธรรมราช อาณาจักรมอญ อาณาจักรอยุธยา และรัฐที่ห่างไกลออกไป เช่น ลังกา จีน</p> <p>5. เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยขึ้นอยู่กับ การเกษตร การค้า และการทำเครื่องสังคโลก โดยด้านการเกษตรมีการทำนา ทำไร่ และทำสวน ด้านการค้าเป็นการค้าแบบเสรี ได้รับการยกเว้นจกอบหรือภาษีผ่านด่าน และการทำเครื่องสังคโลกมีการออกแบบลวดลายที่สวยงามส่งไปขายยังมลายู ชวา หมู่เกาะฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ฯลฯ</p> <p>6. ชนชั้นในสังคมสุโขทัยประกอบด้วย พระมหากษัตริย์ เจ้านายและขุนนาง พระสงฆ์ ประชาชน และทาส กษัตริย์ เจ้านาย และขุนนางเป็นชนชั้นปกครอง ส่วนประชาชนและทาสเป็นชนชั้นที่ถูกปกครอง</p> <p>7. สุโขทัยสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามไว้เป็นมรดกแก่ชนชาติไทยหลายอย่าง ภูมิปัญญาที่สำคัญที่สุดของสุโขทัย ได้แก่ ตัวอักษรไทย</p>	<p>ประเทศและความเจริญทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย</p> <p>3. สืบค้นความสำคัญของสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย</p>
---	--

ที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ขึ้น	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย 1.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจไทยสมัยสุโขทัย 1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีผู้ประเมิน 3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย เวลา 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย เวลา 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เวลา 2 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์เป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งสถาปนาขึ้นใน พ.ศ. 1792 หลังจากร่วมมือกับพ่อขุนผาเมืองขับไล่เขมรและตั้งราชวงศ์พระร่วง ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และพระมหากษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัยมี 9 พระองค์

การปกครองในสมัยสุโขทัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ การปกครองสมัยสุโขทัยตอนต้นมีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก และการปกครองสมัยสุโขทัยตอนปลายมีการปกครองแบบธรรมราชา โดยการปกครองที่ยึดหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัยได้ (K)
- ระบุพระนามพระมหากษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัย (K)
- เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในความเป็นไทย (A)
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองอาณาจักรสุโขทัยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การเมืองการปกครอง สมัยสุโขทัย 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
- การเมืองการปกครองสมัยสุโขทัย

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง การสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำภาพพ่อขุนศรีอินทราทิตย์และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชให้นักเรียนดู แล้วถามนักเรียนว่าบุคคลในภาพคือใคร เกี่ยวข้องกับอาณาจักรสุโขทัยอย่างไร ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
5. ครูให้นักเรียนศึกษาสืบค้นเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย
6. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมแล้วอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ใครสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
 - 2) ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย
 - 3) อาณาจักรสุโขทัยไทยมีการปกครองแบบใด
 - 4) ลักษณะการปกครองในสมัยสุโขทัยตอนต้นมีผลได้อย่างไร
 จากนั้นบันทึกผลการอภิปราย
7. ครูให้ความรู้เสริมหรือให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศอาเซียนที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยและมีกษัตริย์เป็นประมุขของประเทศมีอยู่ 4 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย กัมพูชา และบรูไนดารุสซาลาม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัยในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง การสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสถาปนาและการเมืองการปกครองของอาณาจักรสุโขทัย แล้วนำผลมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพพ่อนศรีอินทราทิตย์และพ่อนรามคำแหงมหาราช
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐใกล้เคียง เช่น อาณาจักรล้านนา แคว้นพะเยา เมืองน่าน เมืองนครศรีธรรมราช อาณาจักรมอญ อาณาจักรอยุธยา และรัฐที่ห่างไกลออกไป เช่น ลังกา จีน

เศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยขึ้นอยู่กับเกษตร การค้า และการทำเครื่องสังคโลก โดยด้านการเกษตรมีการทำนา ทำไร่ และทำสวน ด้านการค้าเป็นการค้าแบบเสรี ได้รับการยกเว้นจอบหรือภาษีผ่านด่าน และการทำเครื่องสังคโลกมีการออกแบบลวดลายที่สวยงามส่งไปขายยังมลายู ชวา หมู่เกาะฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ฯลฯ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยได้ (K)
- สนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัย (A)
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาณาจักรสุโขทัยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศและเศรษฐกิจ สมัยสุโขทัย 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียน รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
2. เศรษฐกิจ

6. แนวทางการบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ 3 กษัตริย์ คือ พระยาองค์แอ่งควั่นพะเยา

พระยามังรายมหาราชแห่งอาณาจักรล้านนา และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย แล้วซักถามนักเรียนว่านอกจากแอ่งควั่นพะเยาและอาณาจักรล้านนาแล้ว ยังมีรัฐใดอีกบ้างที่อาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย
4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม สืบค้นข้อมูลเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย

กลุ่มที่ 1 อาณาจักรล้านนา	กลุ่มที่ 5 อาณาจักรมอญ
กลุ่มที่ 2 แคว้นพะเยา	กลุ่มที่ 6 อาณาจักรอยุธยา
กลุ่มที่ 3 เมืองน่าน	กลุ่มที่ 7 ลังกา
กลุ่มที่ 4 เมืองนครศรีธรรมราช	กลุ่มที่ 8 จีน

แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูล

5. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

6. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยสุโขทัยกับของประเทศสมาชิกอาเซียนในอดีตเป็นอย่างไรบ้าง บันทึกผล แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

เศรษฐกิจ

6. ครูอธิบายเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
7. ครูซักนักเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยสุโขทัยในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) เศรษฐกิจสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
 - 2) พืชที่ปลูกในสมัยสุโขทัยคืออะไร

- 3) การค้าขายสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
- 4) ประเทศอะไรบ้างที่ค้าขายกับสุโขทัย
- 5) สินค้าออกที่สำคัญของสุโขทัยคืออะไร

8. ครูสุ่มนักเรียน 4 คน ออกมาเขียนคำตอบคนละ 1 ข้อความบนกระดาน

9. ครูเฉลยคำตอบ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาเรื่อง ความเจริญทางเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย จากสื่อการเรียนรู้ หรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ

10. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายสรุปเรื่องที่ศึกษา จากนั้นให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกมารวบรวมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่น

11. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและยกตัวอย่างเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนว่ามีอะไรบ้าง ทำเป็นสมุดภาพ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

12. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ให้นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วนำผลงานของทุกคนมาจัดป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและเศรษฐกิจสมัยสุโขทัย แล้วนำมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์ 3 กษัตริย์ คือ พระยาลิไทแห่งเมืองแคว้นพะเยา พระยามังรายมหาราชแห่งอาณาจักรล้านนา และพ่อขุนรามคำแหงมหาราชแห่งอาณาจักรสุโขทัย
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยสุโขทัย
3. ใบงานที่ 2 เศรษฐกิจสมัยสุโขทัย
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____/____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ชนชั้นในสังคมสุโขทัยประกอบด้วยพระมหากษัตริย์ เจ้านายและขุนนาง พระสงฆ์ ประชาชน และ ทาส กษัตริย์ เจ้านาย และขุนนางเป็นชนชั้นปกครอง ส่วนประชาชนและทาสเป็นชนชั้นที่ถูกปกครอง

สุโขทัยสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามไว้เป็นมรดกแก่ชนชาติไทยหลายอย่าง ภูมิปัญญาที่สำคัญที่สุดของสุโขทัย ได้แก่ ตัวอักษรไทยที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ขึ้น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์หัตถิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน

(ส 4.3 ม. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความสำคัญของสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้ (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย (A)
- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สังคม
- ศิลปวัฒนธรรม
- ภูมิปัญญาไทย

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
การงานอาชีพ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ครูให้นักเรียนดูภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาพวัดมหาธาตุ ในบริเวณพระราชวังโบราณ จังหวัดสุโขทัย แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

สังคมสมัยสุโขทัย

- ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง สังคมไทยสมัยสุโขทัย จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นว่า
 - สังคมไทยสมัยสุโขทัยเป็นอย่างไร
 - สังคมสมัยสุโขทัยประกอบด้วยชนชั้นใดบ้าง
 - ชนชั้นใดในสมัยสุโขทัยที่ถูกปกครอง
- ครูให้ความรู้เรื่องสังคมไทยสมัยสุโขทัย พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ศิลปวัฒนธรรม

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย
- ให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ศาสนา

กลุ่มที่ 2 ศิลปกรรม

กลุ่มที่ 3 วรรณกรรม

กลุ่มที่ 4 ขนบธรรมเนียมประเพณี

- ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป และบันทึกผล จากนั้นรายงานให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน แล้วเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย

- ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยจากสื่อการเรียนเรียนรู้หรือหนังสือเรียน
- ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนจับสลากเลือกเรื่องที่ศึกษาต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 อักษรไทย

กลุ่มที่ 2 การชลประทาน

กลุ่มที่ 3 เครื่องสังคโลก

สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับผิดชอบ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำป้ายนิเทศนำเสนอหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน

10. ครูให้นักเรียนลงคะแนนคัดเลือกป้ายนิเทศ เพื่อนำมาติดที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน

11. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช มีการทำระบบชลประทานเหมือนฝาย ทำนบ บ่อน้ำหรือสระน้ำ สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ อย่างไร

12. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย และแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยที่น่าสนใจในด้านอื่น ๆ

15. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

17. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ภาพวัดมหาธาตุในบริเวณพระราชวังโบราณ จังหวัดสุโขทัย
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
_____/_____/_____